

BEIARN
kommune

The background of the poster features a large, majestic mountain peak. The upper portion of the mountain is covered in bright orange and yellow light from a setting or rising sun, while the lower slopes and base are in deep shadow, appearing dark blue and black. The mountain has sharp, rocky ridges and patches of snow or ice clinging to its sides.

Grafisk profil håndbok

Innholdsfortegnelse

Om den visuelle profilen.....	3	Trykksaker – brevark.....	20
Logovarianter	4	Trykksaker – kalender	21
Logo – underavdelinger	5	Trykksaker – visittkort	21
Logo – filformater og bruksområder	6	Trykksaker – små konvolutter	22
Logo – beskyttelsesområder.....	7	Trykksaker – store konvolutter	23
Logo – riktig bruk	8	Kontorstempel.....	24
Logo – feil bruk.....	9	Kort for sikker utskrift.....	25
Logo – normalregler.....	10	E-postsignatur	25
Skrifttyper.....	12	Annonser – avis, trykte medier	26
Fargepalett – primærfarger	13	Annonser – digitale medier	27
Fargepalett – CMYK-farger	14	Profilering kjøretøy	28
Fargepalett – RGB-farger	15	Profilering arbeidstøy	29
Grafiske elementer.....	16	Powerpoint-maler	30
Slagord	17	Logoarkiv	32
Brosjyrer og rapporter – forside	18	Bildearkiv over aktuelle profilbilder	32
Brosjyrer og rapporter – typografi	19	Tematiske bilder	32

Om den visuelle profilen

- Introduksjon
- Identitet

INTRODUKSJON

Hvordan skal Beiarn kommune framstå grafisk?

Du kjører ut av tunnelen. Foran deg åpenbarer den vakre dalen seg. Majestetiske fjell troner mot horisonten. De har stått her i alle år, sett utover livet i bygda. I dag skuer de utover en dal i endring. På vei mot ei ny fremtid.

Før i tiden kunne det ta flere dager å få svar når man sendte et brev til Bodø. I dag kan man kommunisere mellom Beiarn og hvor som helst på kloden i sanntid. Ny teknologi åpner opp for nye muligheter.

Avstander og høye fjell kunne tidligere være en hindring for all kommunikasjon, spesielt når været var hardt. Med den nye, digitale tidsalderen er fjellene, avstanden til byene og den vakre naturen vår kun en ressurs.

Mens andre etter arbeidstid setter seg på T-banen en time i støy og larm for å komme hjem, kan vi i Beiarn spenne på oss støvlene og gå ned i Storåga og dra en blank laks, mens vi nyter freden og puster inn frisk, ren luft.

Den nye tiden som ligger foran oss gir oss nye muligheter på mange ulike måter. Derfor lager vi nå en grafisk profil for at Beiarn kommune skal kunne fremstå enhetlig og profesjonelt både innad i kommunen, og utad mot den store verden.

Fremtiden skapes nå!

IDENTITET

Beiarn kommune skal gjenkjennes overalt; i postkassen, på Internett, i annonser eller veiskilt. Dette skal en enhetlig og tydelig grafisk profil hjelpe oss med.

Den grønne fargen i bunnen av kommunevåpenet gir signaler om den vakre naturen vi forvalter, det frodige landbruket – og den vekstkraften vi ser både i dag og i fremtiden.

Den gylde furua er hovedelementet i kommunevåpenet. Den bærer bud om styrke, langsiktighet, ressurser og evne til å vokse i høyden, og samtidig utvikle et livskraftig rotssystem. Dette er gode verdier for kommunen som organisasjon, men også for hver enkelt av oss som bor og arbeider her.

Derfor er det av stor betydning at Beiarn som kommunal organisasjon, næringsarena og befolkning gjenkjenner kommunens unike identitet, og forbinder den med de gode verdiene som vi har og er.

For at den nye profilen skal bli oppfattet som en identitet, må også alle som kommuniserer på vegne av Beiarn kommune, holde seg til profilhånbokens retningslinjer så langt det lar seg gjøre.

Logovarianter

- Horisontal
- Vertikal
- Negativ
- Enfarget (monocrome)
- Avdelingslogoer

Logo – underavdelinger

- Eksempler

Logo – filformater og bruksområder

• EPS

- » Trykksaker
- » Reklameartikler

• PNG

- » Internett
- » E-postsignaturer
- » Word
- » PowerPoint

• JPEG

- » Word
- » PowerPoint

• PDF

- » Trykksaker
- » Reklameartikler
- » Øvrig anvendbart

Logo – beskyttelsesområder

Beskyttelsesområdet er relativt til logoens størrelse:

Tur, vendam quis dolorate pore et ipsam harupti bearum am, cum cus nitempos eost vitae pos modioreperum vent, aut quatustiorro debitum is cusdanitas esto quas aruntio nserunt mi, nos audactotat pa in rest quam rem restis restem dolorrhui rem entirro essi tempel eossum, volroposam nem eum si reperere nos dolene volores eosam idebis acepudi aut rereceto magnatur moluptae num quas nis sim ad min rem eument plu quam faccab ipitquo etur? Rehendam, si ulparia sseque eliam quia et pernatur? Endae quia dellorit veris exerum volores suntur sitaecte eati consequ idest, idntibus ut aut lit omnit a nam, ullo core lab illut eatum voluptatis mod que qui doluptam ipsandis ut venihicis aperia corit inullorunt unt rectae enti alit quodit dio. Ariam, same volorention rem doluptatur ma dolorio. Ihitat. Dunt as uectem dolor aut ut exeratia cor aut assi aut officit explabo. Ut velit ullitaquis eum ius, aut denitate, cupta corerat accabor anderiae voloribus. Dolutcae prest et libeaqui beat rem faccum et voloreptat ute nobissi apedi derum resenet qui ommodissitis mai voluptam cum quam qui dolest ma et et alit porenis is et, ipit, voluptur? Em haribus, offici sapide nem apere conseque delibus etia aut archillabora veleseque aut audae voluptatiatis doluptu molupti aut aut fugit reped que voluptae derehen imolarepere, ommo de rectatis ima volorum quaero et hil ipiducis eum et veliqui dest, in rem quas dolore endestis rem lautem autem alisciis et et rerat. Ruptatum sum ut aut as molupta ipsus, veliqui aut aborece pelicillabor mos volo te vernalte mi, conse vo lo quam velessitat re pro occus sinvent acest, ut am ducid mi, quam, asimagni di core et rero que dolupta epuditione re voluptatur quatio cus accum des aut libus aspe magnitatata utat officim initis rem a que dolupis ut ent reserit ma voluptaet. Nemostr umquae nonessit ommolup tassequa nis aligniatet, quatem quidebis rents deka folini eos sitiae sandit ut haribuscum fugiati que dolest aborioreped que digent ipicte nobit, si dolo offici ndamus. Officimet facculpa as kama doxi disana comnist everchitat. Moditia dis eum expediti dolupta erspero vidusam doluptatis re voloreptae nobita nos eaquam int a sit et fugit ut asped mo cum num que placcus eturers persped quidit, int eveligenis qui qui aditatur sus est ipid molutempor as ut anda ernatur? As susande si tese consequatur sum iumquis de min rem quunt il ea plaborernat ad quame dolupciis vellabo repudan dandaec eptature vid modit quiam, tem et faceates incatacate res am esto veni dolenemquas issequo maio esequi sequo maionsequa nobitate voluptatecab inus es nosam eturest enist rescipsunt. Da qui quodige nestionse post moluptatum sum quassin cisitataqui aut odigendae imus dissii cum quid modipsam es dolupis molorep tatus, consed ut quiatem nim quia core

veliquia vit porpores unto quunt porit, consequi que ommolor ereium am rehende rferumq uassit enimetur, cuscio mmo bea dolum quae natem. Od quatquas se cusapic ientotanatenemquenobitasisquevoloriodoluptatiastpravolumfugivavoloreicatur? Taecus miliquoste que neturis di dolends autatus andundero to odignih icimod quo optamusam ipist, omniae nihiice tureper sperum volores vent maiori intis es res ernamus inis cullupis et maximprror la nectatibus voluptatia volorum vellaut laut que es volland usdae. Nem nimolles duciensis aut debitito vellorum nis nienimi, quo tem quod quiae elecspsania porio mini ulparch icitus et volorum et ea non ea cullupati as et quia nisquis endae suntis de minisquo custrum, officia concemat rempel ipidebi tatiaerchita con porit ulparum estrum volenim quaten emiae. Nam, volorio. Nequi rere nim sunt pro ima prat ut voluptiut aut ullorisit pla dollit alignam sum lautatest quo estioreperro tempore, ommodionsequas della fontanella fluidiprimasolosippeliaessumfuga. Idunt. Ovit molorum re non nim quaesti ommo blaborendum aut fugit quatum simillupit, opta dolupta et, conecto milis ellendunda as nesciis qui nobis verum ratur sum ipsam vitatur, nobis cument, samus dolupta quid quatqui core apedit restia con plandant aliquant repe propriae dolesed magnisca sam, id moluptu as dent iur? Obis ipidus invendam quiatum nem aut et doluptibus eos ut restrain hillaut auda sed maio culluptaesci omnim des des elos doluptat poretape voluptatqua net mo optaspediae explicit ante maximinis ad expe nobitatur? Soluptibus, quias ium alici repeliencia con et laut es apietum quibus, donta volupta nos poreria quatur autecto restiatem nemporis et et, occula borecest, ulpario resecta taquate harum dus ni doluptaque nosam endus et quos quos que nectota tessum doluptur? Catos dolori kalimi, dutafora felesika doffa cus enis iur? Cearunt officit quiderum rest dist qui raeris ni que porroram nis doluptatem et harchit ibusti nobistet laboratum re volta peria diciquie consedis debitas. Sam dollor saectorem et aecstia doluptat opta quia assit volor temporumeatisse dit reperum qui cum faccilitam voluptat. Officiti aliquam nobis esequi a consequio il ipsandest, que qui core sendit et que nullend istentius adi dolend inis et volupic te pratis dictis voletat officiae cus escia vendita ape pa que et, sit, sa et fuga. Ulluptatur? Ant plaut hitiori tatur? Tat iur aut que conecus nus, sam solor autatur alignis dolupti quodit, inienti atibus. Ferum dolores simusdam nam asped ent voluptatis doluptus sinum fugiasi millupta non cuscias commihicium arum quibus deliquit incto con nam esera pos volenem, ut fugiam ipidi opta dunt ea secte none verume perspiet et qui rent quas dolori cum Ovit molorum re non nim quaesti ommo blaborendum aut fugit quatum simillupit, opta dolupta et, conecto milis ellendunda as nesciis qui nobis verum ratur sum

**BEIARN
kommune**

Logo – riktig bruk**BEIARN
kommune****BEIARN
kommune****BEIARN
kommune****BEIARN
kommune****BEIARN
kommune****BEIARN
kommune****BEIARN
kommune****BEIARN
kommune****Logo – feil bruk****BEIARN
kommune****BEIARN
kommune****BEIARN
kommune****BEIARN
kommune****BEIARN
kommune****BEIARN
kommune****BEIARN
kommune****BEIARN
kommune**

Logo – normalregler

- Normalregler for bruk av kommunevåpenet til Beiarn kommune

§ 1 KOMMUNENS VÅPEN

- Varemerke** | Beiarn kommunes våpen har ikke offisiell godkjenning og er derfor å betrakte som et varemerke/ logo.
- Våpenet** | Våpenet er: En furu i ren gulfarge på grønn bunn.
- Flagg** | Beiarn kommunes våpen/ logo kan ikke benyttes i flagg. Kommunens våpen/ logo kan gjengis på vimpel, banner, faner og lignende.
- Våpenets og vimpelens innehaver** | Kommunen har rettighetene til våpenet. Kommunen bestemmer våpenets og vimpelens praktiske bruk.

§ 2 GENERELL BESTEMMELSE

Våpenet og vimpelen skal alltid framstå som viktige symboler for kommunen på en klar og entydig måte med en tilfredsstillende kvalitet uten å være plassert sammen med uvedkommende kjennetegn, bilder eller tekst.

§ 3 HVEM SOM KAN BRUKE VÅPENET

- Våpenet kan brukes av kommunens folkevalgte organer, administrasjon og etater.
- Andre skal ikke bruke våpenet uten at å ha innhentet skriftlig tillatelse fra kommunen. For å gi slik tillatelse kan kommunen sette vilkår, blant annet for hvordan våpenet skal bli gjengitt og anvendt.
- Andre kan likevel fritt bruke våpenet som ren dekorasjon, til informasjon, folkeopplysning og lignende, men bare hvis slik bruk ikke kan gi inntrykk av å være foretatt av kommunen.

§ 4 NÅR VÅPENET KAN BRUKES

- Våpenet kan kommunen bruke når den utøver kommunal myndighet. Denne bruken kan være som kjennetegn, eiermerke eller til annen identifikasjon.
- Våpenet kan kommunen bruke i informasjon, folkeopplysning, kommunikasjon og dekorasjon, for eksempel som lite jakkemerke i metall.
- Våpenet kan kommunen bruke til kjennetegn, informasjon og dekorasjon blant annet på brevpapir, internett, kunngjøringer, gjenstander, bygninger, kjøretøy, skilting og andre steder der våpenet egner seg. Beiarn kommune kan ikke bruke våpenet ved offentlig flagging.

§ 5 HVORDAN VÅPENET SKAL BRUKES

- Bruk av kommunens logo skal skje i tråd med profilhåndbokens beskrivelse.
- Ved sammenstilling med riksåpenet, skal rekkefølgen være at dette blir satt foran kommunens våpen. Andre statlige våpen og kjennetegn som har heraldisk karakter eller som er i fast og varig bruk, settes etter kommunens våpen. Fylkeskommuners våpen settes foran kommuners våpen. Øvrige statlige og fylkeskommunale merker skal normalt ikke brukes sammen med kommunens våpen.
- Ved sammenstilling med andre fylkeskommuners og kommuners våpen, skal rekkefølgen ha saklig grunn, så som alfabetisk eller geografisk nærhet. De sammenstilte våpnene bør ha en samordnet formgivning.
- Våpenet skal ikke brukes på en måte som gjør at det kan bli oppfattet som privat kjennetegn, for eksempel firmamerke, varemerke, foreningsemblem eller lignende.
- Privat kjennetegn, logo eller annet merke bør ikke stilles sammen med våpenet.

§ 6 VÅPENETS FORM OG UTFØRELSE

- Våpenets farger skal gjengis i henhold til profilhåndboken.
- Våpenet kan gjengis med ulike teknikker og materialer, på betingelse av at våpenets innhold er den samme.
- Våpenet skal utformes og gjengis i en god teknisk kvalitet. Dårlig kvalitet på grunn av slitasje eller lignende, skal ikke forekomme.

§ 7 BRUK AV BORDFLAGG, VIMPEL, BANNER OG FANER

- Flagget kan utføres som bordflagg, tverskåret eller som vimpel, til kommunens bruk. Bordflagg kan gis som gave til vennskapskommune eller slik kommunen bestemmer.
- Flagget kan utføres som vimpel med våpenfigur ved stangen.
- Ideelle foreninger og organisasjoner som hører hjemme i kommunen, kan etter søknad få tillatelse til å bruke våpenet. Det grafiske uttrykket skal godkjennes av kommunen før det tas i bruk.

§ 8 MISBRUK

Beiarn kommune er ikke underlagt den samme rettslige vern mot uhjemlet bruk eller misbruk som godkjente kommunevåpen, men via lov om opphavsrett til åndsverksloven. Brudd på normalreglene vil bli håndtert deretter.

Skrifttyper

- Trykte og digitale medier
  - » Hovedskrift: **Calibri**

Regular *Det er lett å trives i Beiarn kommune*

Italic *Det er lett å trives i Beiarn kommune*

Bold **Det er lett å trives i Beiarn kommune**

Bold italic *Det er lett å trives i Beiarn kommune*

» Støtteskrift: **Times**

Regular *Det er lett å trives i Beiarn kommune*

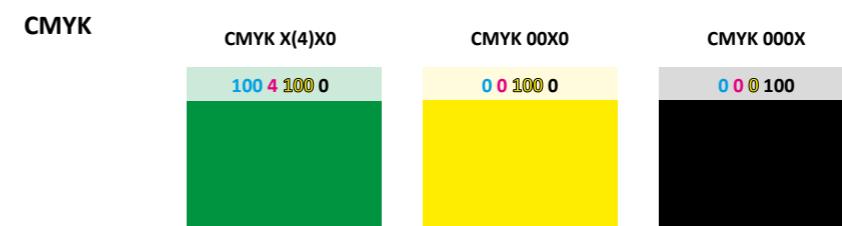
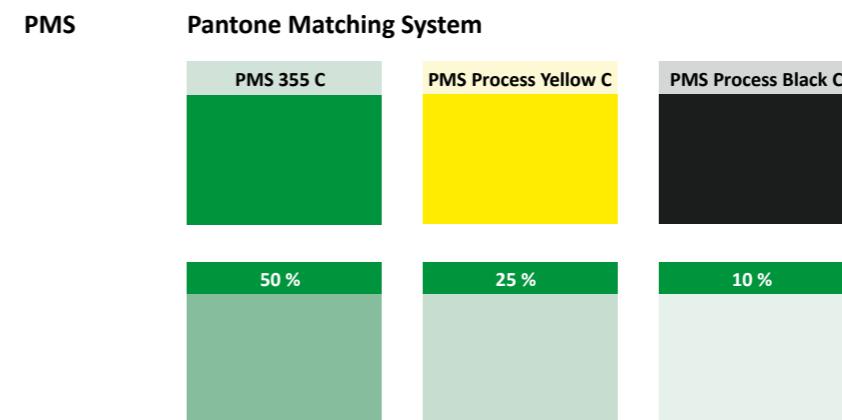
Italic *Det er lett å trives i Beiarn kommune*

Bold *Det er lett å trives i Beiarn kommune*

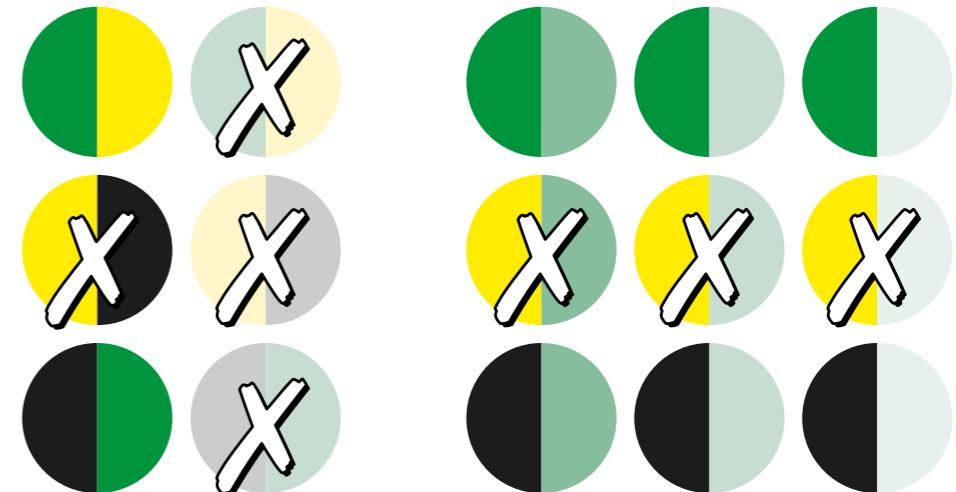
Bold italic *Det er lett å trives i Beiarn kommune*

Fargepalett – primærfarger

- PMS
- CMYK
- Fagekombinasjoner

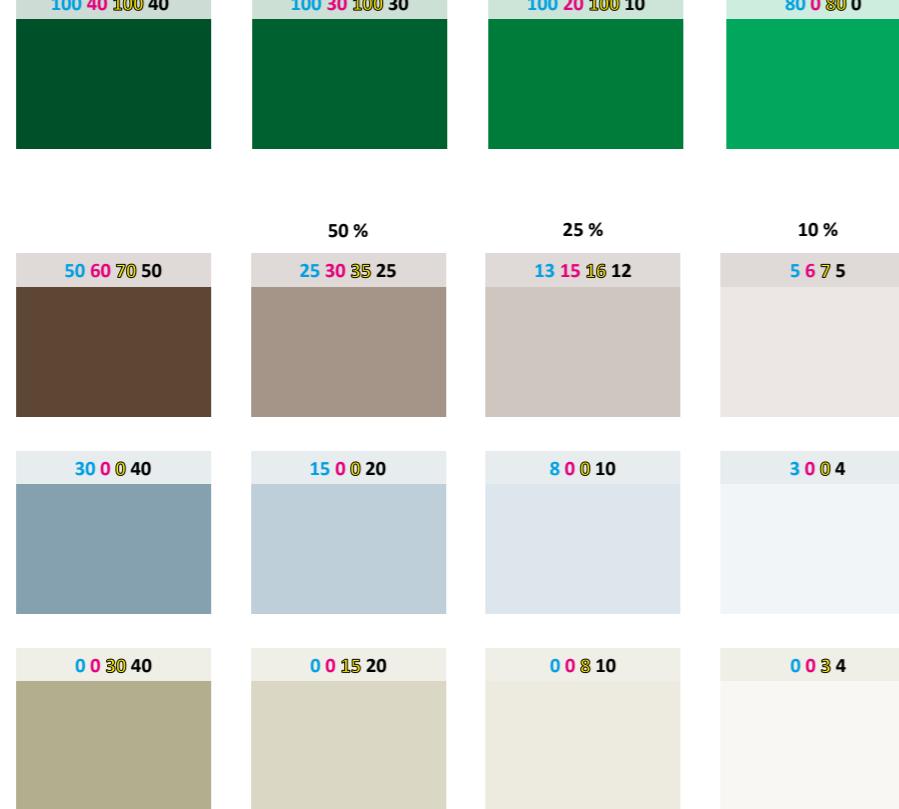
Fagekombinasjoner

Fargepalett – CMYK-farger

- sekundærfarver

Sekundærfarver

Fargepalett – RGB-farger

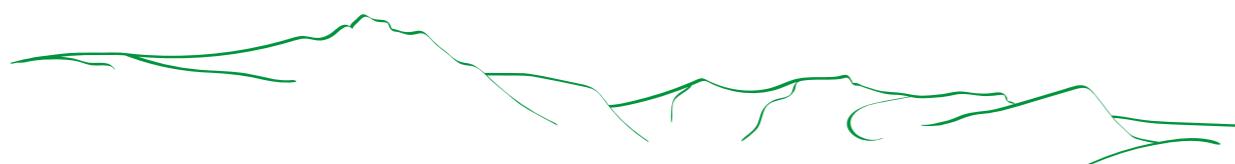
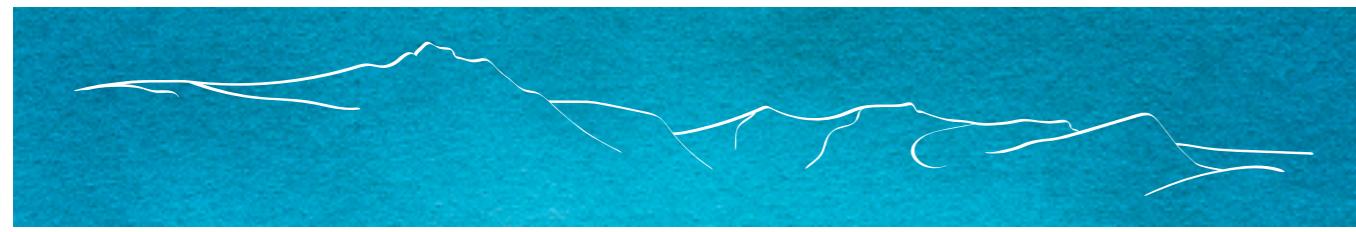
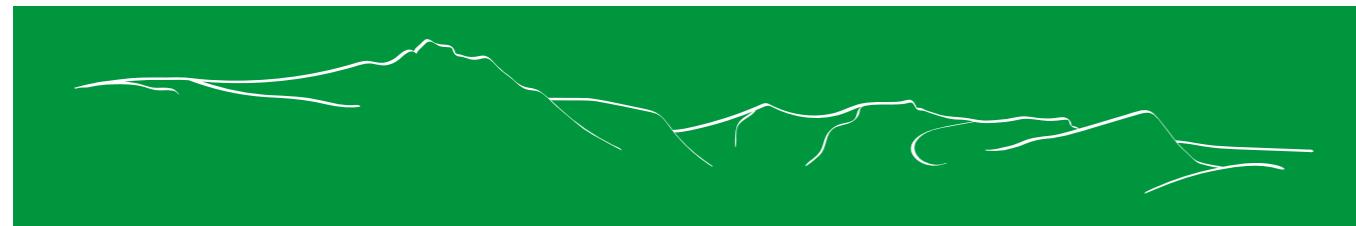
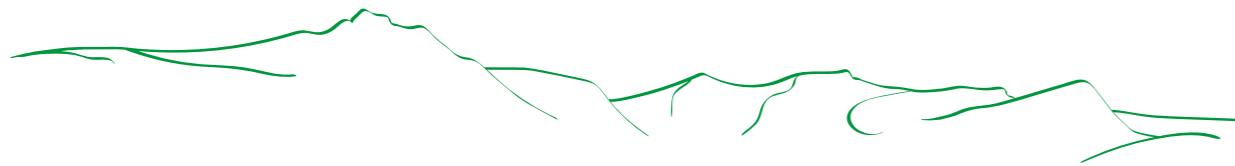
- primærfarger
- sekundærfarver

RGB primærfarger

RGB sekundærfarver

Grafiske elementer**Slagord**

- Bruksområder
- Avgrensinger
- Eksempler

Fremtiden skapes nå

Fremtiden skapes nå

Fremtiden skapes nå

Fremtiden skapes nå

Brosjyrer og rapporter – forside

Brosjyrer og rapporter – typografi

Brosjyrer og rapporter kan produseres direkte i Word når dette er mest praktisk. Da benyttes Word-mal med innebygde grafiske elementer og typografimaler.

Malen er lagret i [/profilmappe/maler/word](#)

Tittel 24 i punkter

Både tittel og ingress settes i Calibri Bold. Ingress settes i 14 punkter. Ingressen skal være i en moderat lengde.

Brødteksten settes i 12 pkt over 14 pkt radavstand i Calibri Regular.

Temquam, ium sum sumquam desequia ni dit, sim anditius dolorem et velia conseritiae. Ore dolorentio cuptate volupta tenduciis aut porita sae exceper natur, tecto exerferciat ea aut aut aut et et quatendusci des sunt.

TYPOGRAFI

Ecab ide ventibus dolla sam, simus, et eatiam qui volorente aute cor sitate nullaut auditat quaeri re nosa iurempore, quiae parum escia pre de tulivi lax dela morino sax von der liputia encore y verioco voluptatiis molupti cus, erat.

Temquam, ium sum sumquam desequia ni dit, sim anditius dolorem et velia conseritiae. Ore dolorentio cuptate volupta tenduciis aut porita sae exceper natur, tecto exerferciat ea aut aut aut et et quatendusci des sunt.

Modi ius dicius apelectem dolum quod magnis everum aliquid evenisc iumquam qui ute cullique et autem et quae. Ulpa doloreptae labori doluptaqui nem commim.

Itatemolorem volorpo reremquo vent et eos il etur aspid es consendam a sapient, in re optas dolorios de namus doluptatem nest, qui aut vit lab ipsus lacitatur as as ipsanda dolenes simporum duntur.

Rocab ide ventibus dolla sam, simus, et eatiam qui volorente aute cor sitate nullaut auditat quaeri re nosa iurempore, quiae parum escia pre de voluptatiis molupti cus, erat.

Tittel for 3-spalter settes i 15 pkt

Ingressen i en 3-spalters tekst settes i 11 punkter over 13 punkter radavstand.

Når tekst settes i 3 spalter, reduseres tekstdistansen til 10 pkt over 12 pkt linjeavstand.

At quidest, voluptatem ut rectur alicid unt qui to cupieni hicae. Nequam eiur autem. Ga. Nequis consequi ut am nimagnatur sedi re nam fugias non cum volum iduci coratio es et magnien.

Dellum quis etus, cusandi tatusa dolesed quam utes maioribusa natus magnam repel magnatem ipicum eum doluptas am des si net eatis et, illit.

MELLOMTITTEL

Expligenda et, solut imil int maximol orrovid quis eribusc idenienis ut quam fuga. Rum eaqui seditae num nonseque dolupiet eum et, natusa verum est ped et ilibus aut mo in pa dolenhillor audignihilla dolupti test, con repre ellatectae sitiatiandus

eosseque nulpa volupiduntem volutem est eos aliquam nulluplicil id et labor sant alibus pores re dolupta quatquatur aliberf ererchit ari odia nus ea doluptati que ped et quidi serum de lam sima sumquodi doluptatur?

Ebissant et, nulpa dit lam fugit mos sinveles ne dolum ium faceari beritio rerupate demped quame re pro quid quantissime diae. Accaborias dit a con parum volorer chiliassunt optati sequituntis millanist pero blat alist dolum istis cuptiur se culpa ea dolut.

Trykksaker – brevark

NB. Brev fra Beiarn kommune skal **kun** skapes gjennom ESA-systemet.

Trykksaker – kalender

Trykksaker – visittkort

Trykksaker – små konvolutter**C6/5 (maskinpakking) og E6/5 (manuell pakking)**

Kommunehuset
Nedre Belarveien 906
8110 Moldjord

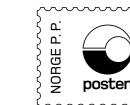

Fremtiden skapes nå

Trykksaker – store konvolutter**C4**

BEIARN
kommune

Returadresse:
Kommunehuset
Nedre Belarveien 906
8110 Moldjord

Fremtiden skapes nå

C5

BEIARN
kommune

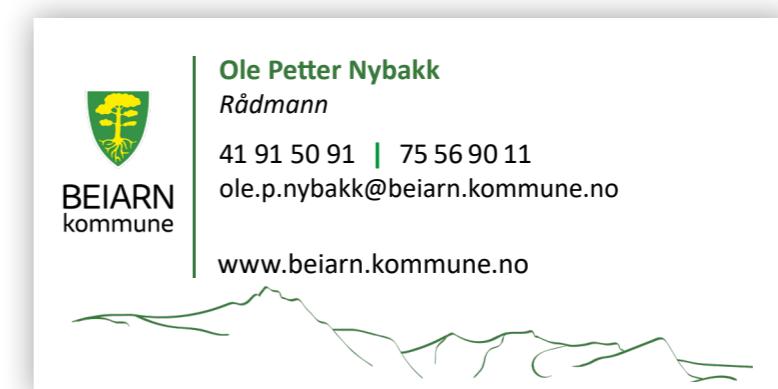
Returadresse:
Kommunehuset
Nedre Belarveien 906
8110 Moldjord

Fremtiden skapes nå

Kontorstempel

- Modico 6 (63 x 33 mm, sort)

Kort for sikker utskrift**E-postsignatur**

Annonser – avis, trykte medier

LEDIGE STILLINGER

 BEIARN
kommune

Rektor 100 %

Trones barne- og ungdomsskole søker etter ny rektor etter 1. august 2018.

Vi er en skole med 75 elever og 20 ansatte.

Som rektor vil du ha helhetsansvar for utvikling og drift av skolens tjenester innenfor de fullmakter som er gitt. Vi ønsker en utviklingsorientert rektor med høy faglig kompetanse og gode lederegenskaper som ønsker å utvikle skolen videre som læringsarena og organisasjon

Kvalifikasjoner

Skolefaglig utdanning

Ledererfaring

Gode KT-kunnskaper

Nærmere opplysninger om stillingen:
Nina Brulhart, mobil 111 11 111

Fullstendig utlysningstekst finner du på www.beiarn.kommune.no og søknad sendes elektronisk derfra. Oppgi referanser.
Søknadsfrist 20.04. 2018.

Fremtiden skapes nå

 BEIARN
kommune
Fremtiden skapes nå

LEDIGE STILLINGER I BEIARN:

Undervisningsinspektør 100%

Vikariat som lærer 70%

Vikariat som lærer i 50%

Nærmere opplysning om stillingene gis av rektor Bjørn Stenmark, telefon 75 56 91 82 / 911 55 199 eller undervisningsinspektør Rita Olsen, telefon 75 56 90 52 / 950 44 079.

Søknadsfrist 20.09.2018.

Fullstendig utlysningstekst og elektronisk søknad finner du på www.beiarn.kommune.no

beiarn.kommune.no

Annonser – digitale medier

LEDIGE STILLINGER

 BEIARN
kommune **LES MER ➞**

Vi søker dyktige og engasjerte medarbeidere:

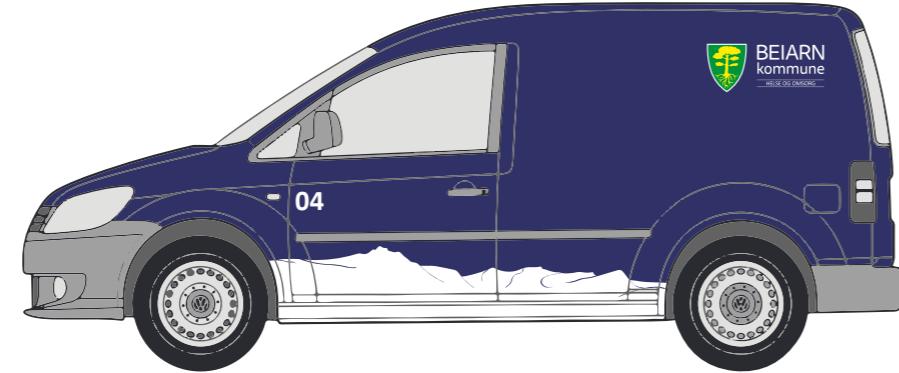
- **Sekretær**
- **Lærerstillinger**

Søknadsfrist 20.02.2018

Fremtiden skapes nå

Profiling kjøretøy

- Avdelinger
  - » Eksempler

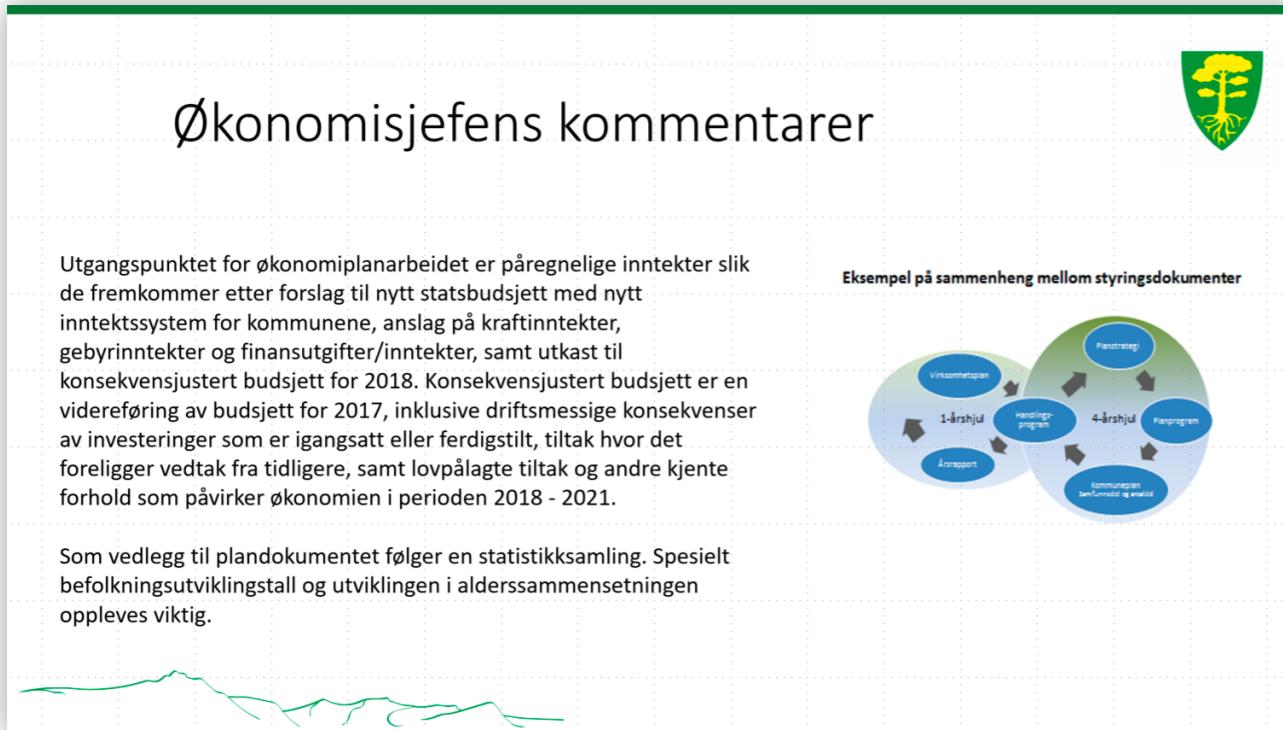
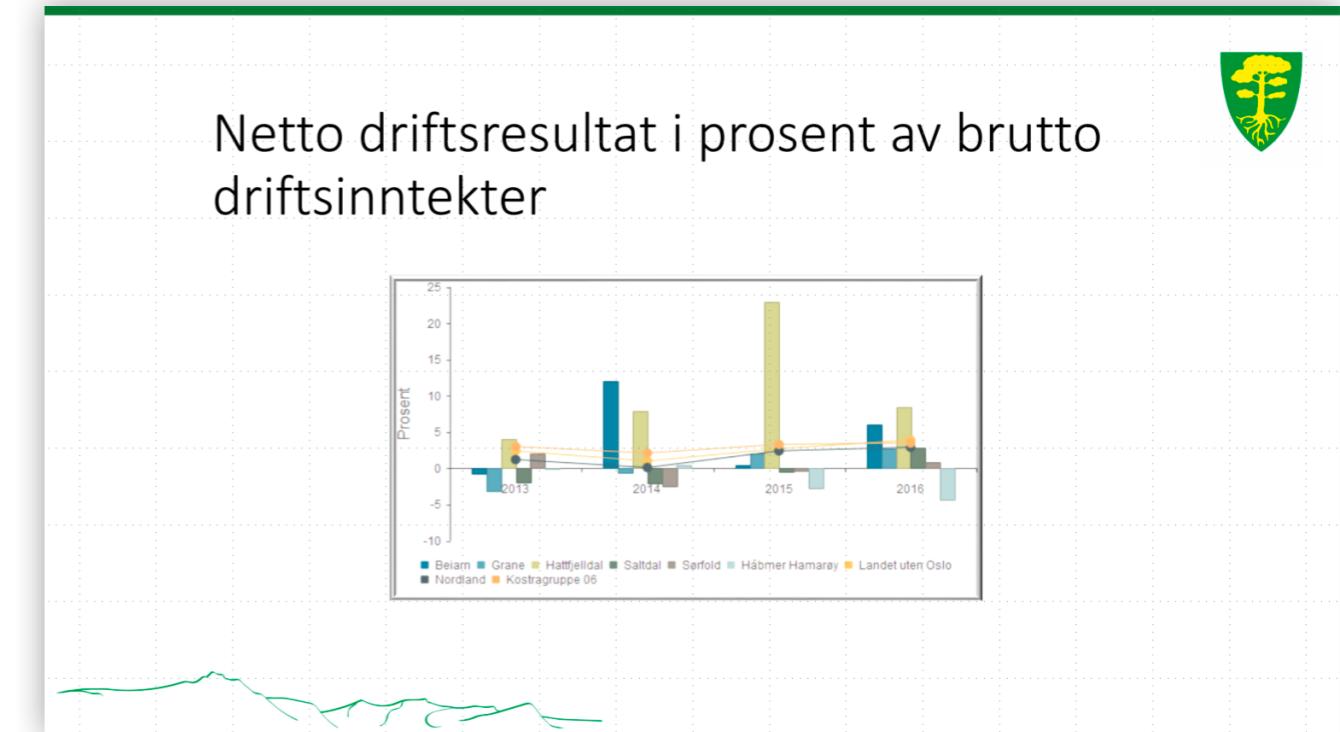
Powerpoint-maler

- Eksempler

Powerpoint-maler (forts.)

- Eksempler

Logoarkiv

- filformater for trykte medier
- filformater for digitale medier

Bildearkiv over aktuelle profilbilder

- Naturbilder
- Turistattraksjoner
- Offentlige bygg
  - » interiør
  - » exteriør

Tematiske bilder

- » Ansatte
- » Tjenester
- » Avdelinger
- » Fritid
- » Oppvekst
- » Næring

Link til fotoarkivet kan sendes på forespørsel.

§ Juridiske forbehold ved bildebruk

Beiarn kommunes bilderessurser kan kun benyttes for Beiarn kommunes kommunikasjon internt og eksternt. Misbruk av bildene til andre formål vil bli forfulgt rettslig.